

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 12 0 К 009891 24 Кж
Бањалука, 01.07.2024. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Обрена Бужанина као предсједника вијећа, Светлане Марић и Даниеле Миловановић као чланица вијећа, уз судјеловање записничарке Љиљане Оцвирек, у кривичном предмету истраге против осумњиченог Ј.С. због кривичног дјела недозвољено бављење банкарском, микрокредитном или штедно кредитном дјелатношћу из члана 275. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске у стицају са кривичним дјелом прање новца из члана 263. став 3. истог законика, одлучујући о жалби браниоца оптуженог, адвоката Бојана Стојановића из Бијељине, изјављеној против рјешења Округног суда у Бијељини број 12 0 К 009891 24 Кв 2 од 19.06.2024. године, у сједници вијећа 01.07.2024. године донио је

РЈЕШЕЊЕ

Одбија се као неоснована жалба браниоца осумњиченог Ј.С., изјављена против рјешења Округног суда у Бијељини број 12 0 К 009891 24 Кв 2 од 19.06.2024. године.

Образложење

Рјешењем Округног суда у Бијељини број 12 0 К 009891 24 Кв 2 од 19.06.2024. године, према осумњиченом Ј.С. је продужен притвор за још два мјесеца, одређен рјешењем судије за претходни поступак тог суда број 12 0 К 009891 24 Кпп 12 од 22.05.2024.године, тако да му по том рјешењу притвор може трајати најдуже до 21.08.2024.године до 12.05 часова, а због разлога из члана 197. став 1. тачка в) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, надаље у тексту: ЗКП РС).

Против наведеног рјешења жалбу је благовремено изјавио бранилац осумњиченог, адвокат Бојан Стојановић из Бијељине због битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и повреде Кривичног законика, са приједлогом да се жалба уважи и побијано рјешење преиначи тако да се приједлог за продужење притвора одбије, уз евентуално одређивање мјера забране.

Суд је испитао побијано рјешење сходно члану 337. и 338. ЗКП РС, имајући у виду све наводе жалбе и стање предметних списа, па је утврдио да је жалба неоснована и одлучио као у изреци овог рјешења из разлога који слиједе.

У жалби се као један од жалбених основа наводе битне повреде одредаба кривичног поступка, али се не конкретизује ни једна од повреда из члана 311. ЗКП РС, док наводи жалбе - да се службене забиљешке са транскриптима телефонских комуникација осумњиченог, не могу сматрати законитим доказима и на њима заснивати судска одлука, настоје упутити на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС, али се за ту повреду не нуде прихватљиви аргументи. Наиме, околност да уз приједлог за продужење притвора нису достављене судске наредбе о провођењу посебних истражних радњи, на чему жалилац инсистира (и сматра да се стога не може ни испитати законитост проведених радњи и прикупљеног доказног материјала), не чини те доказе незаконитим, како се то жалбом настоји приказати. При том жалилац губи из вида, како обавјештења и доказе који су суду достављени уз приједлоге за одређивање и продужење притвора, а релевантни су за процјену законитости притвора, а браниоцу су били доступни у смислу одредбе члана 55. став 2. ЗКП РС, тако и да осумњичени, као лице против ког су провођене посебне истражне радње, има могућност да затражи испитивање законитости наредби и начина на који су спроведене те радње, сходно одредби члана 237. став 3. ЗКП РС.

Испитујући чињеничну основу побијаног рјешења, овај суд је утврдио да наводи жалбе нису успјели довести у сумњу начин на који је првостепени суд анализирао све достављене доказе и изјашњење странака и браниоца у погледу разлога због којих је предложено продужење притвора, па ни коначан закључак да достављена обавјештења и докази (уговори о купопродаји некретнина, пореске картице и други акти Пореске управе РС, транскрипти снимљених комуникација осумњиченог, изјаве свједока С.Н., С.Р., П.В. и др.), чине основаном сумњу да се осумњичени неовлаштено бавио куповином и продајом ефикасног страног новца и вршио промет истог у износу већем од 50.000 КМ и тако стечени новац улагао на свој банковни рачун и користио за куповину скувих некретнина и аутомобила, те на тај начин, ближе описан у допуњеном приједлогу за продужење притвора и наредби за спровођење истраге, учинио кривично дјело из члана 55. Закона о девизном пословању Републике Српске у стицају са кривичним дјелом прање новца из члана 263. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске, као и да још увијек постоје нарочите околности које оправдавају бојазан да ће осумњичени наставити са вршењем истих кривичних дијела, што је разлог из члана 197. став 1. тачка в) ЗКП РС, због којег му је неопходно продужити притвор. О томе су у образложењу побијаног рјешења изнесени јасни, потпуни и за овај суд у свему прихватљиви разлози. За супротан став одбране у жалби нису изнесени прихватљиви аргументи, па се с тим у вези изнесени приговори жалбе, оцјењују неоснованим.

Наводи жалбе којима се оспорава основана сумња, као општи услов за продужење притвора, немају упориште у образложењу побијаног рјешења, у ком су о томе дати (на стр. 3, 4. и 5.) релевантни разлози, па се на те разлоге као мјеродавне, жалилац упућује. Првостепени суд је анализирао изјаве саслушаних свједока, који су познавали осумњиченог и знали да се бавио трговином девизама (купујући их од таксиста, радника бензиских пумпи и др.) и биле су им познате околностима под којима је дошао до скупог путничког возила и вриједних некретнина (у Бијељини и Братунцу), те их довео у везу са достављеним доказима објективне природе, како неспорном документацијом, тако и снимљеним комуникацијама осумњиченог током провођења посебних истражних радњи, које су суду достављене у форми транскрипата, забиљжених у службеним забиљешкама полицијских органа који су проводили посебне истражне радње. Анализирани докази су поткријепили и у овој фази истраге основану сумњу да се осумњичени у

инкриминисаном периоду неовлашћено бавио куповином и продајом страног новца (девиза) и да је тај промет био већи од 50.000 КМ.

Када оспорава вриједност прометованог ефективног страног новца, који се осумњиченом ставља на терет, као објективни услов предметне инкриминације из члана 55. Закона о девизном пословању, жалилац губи из вида да је у овој фази истраге суд ову одлучну чињеницу утврдио са степеном основане сумње, за коју постоји довољно доказа и што је довољно за одлуку о притвору, док ће се ова одлучна чињеница моћи утврдити са већим степеном извјесности тек у даљњем току поступка. Уз то, жалилац губи из вида да прибављена имовинска корист нема одлучан значај за постојање кривичног дјела из члана 55. Закона о девизном пословању, а ни кривичног дјела прања новца из члана 263. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика Републике Српске, које се осумњиченом на терет ставља као извршиоцу и кривичног дјела из којег потиче новац који је „опран“, тј. стављен у легалне токове. У чињеничном опису овог кривичног дјела, какав је дат у наредби за спровођење истраге (да је осумњичени новац прибављен неовлашћеним прометовањем страног новца стављао у легалне новчане токове плаћањем роба и услуга, куповином некретнина, луксузних аутомобила и полагањем готовине на бенковне рачуне), садржани су битни елементи кривичног дјела прање новца из члана 263. став 2. у вези става 1. Кривичног законика Републике Српске, што наводи жалбе нису успјели довести у сумњу. Стога су оцјењени неоснованим с тим у вези изјављени приговори жалбе да је побијаним рјешењем учињена повреда Кривичног законика на штету осумњиченог.

Надаље, неприхватљиви су приговори жалбе којима се настоји оспорити закључци првостепеног суда о постојању нарочитих околности које оправдавају бојазан да ће осумњичени наставити са вршењем истих кривичних дијела, као разлога из члана 197. став 1. тачка в) ЗКП РС, због којег му је неопходно притвор продужити. С тим у вези је првостепени суд, за разлику од жалиоца, имао у виду и правилно цијенио личне и имовинске прилике осумњиченог и његов ранији живот. Имао је у виду како раније осуде осумњиченог, тако и околност да се и тренутно против њега води више кривичних поступака пред Окружним судом у Бијељини и Судом Босне и Херцеговине. Суд је очигледно све те околности правилно довео у вези и са континуитетом и бројношћу предметних инкриминисаних радњи за које се основано сумњичи да је извршио кроз дужи временски период, те основано закључио да је оптуженог неопходно задржати у притвору и у овој фази поступка, због утврђене реитерацијске опасности, која се не би могла отклонити неком блажом мјером. Стога околност што осумњичени раније није осуђиван за иста кривична дјела, нема значај какав им жалилац настоји придати, а како постојање наведеног разлога за притвор није утврђено само на основу ранијих осуда осумњиченог, то се жалилац неосновано позива и на одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине број АП-4534.

Из наведених разлога је утврђено да жалба није основана и одлучено је као у изреци овог рјешења на основу одредбе члана 337. став 3. ЗКП РС.

Записничарка
Љиљана Оцвирек

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћић